

V predstavení Manon.

FOTO: WIENER STAATSOPER/A.TAYLOR

Legendárny Nurejev v podaní Romana Lazíka.

FOTO: ŠD KE

Hviezda viedenského baletu.

FOTO: WIENER STAATSOPER/A.TAYLOR

Roman Lazík: V Košiciach boli vždy milí ľudia a rodinná atmosféra

LEGENDÁRNEHO NUREJEVA STVÁRNI V KOŠICKOM BALETE ĎALŠIA VEĽKÁ HVIEZDA

Do košického baletu prišla hosťovať ďalšia veľká hviezda. Po „tanečníkovi storočia“ Vladimírovi Malakhovovi je to tentoraz dlhoročný prvý sólista Viedenského štátneho baletu ROMAN LAZÍK. Rodák z Bratislavy v rozhovore prezrádza aj to, že do Košíc sa vždy stále vracia nielen preto, že sa tu pred dvoma desaťročiami zaľúbil.

Košice boli aj jednou z prvých zastávok v začiatkoch vašej bohatej profesionálnej kariéry. V roku 1998 ste sa predstavili ako Romeo z rodu Montekovcov v baletе Sergeja Prokofjeva Romeo a Júlia v réžii a choreografii Jiřího Blažeka. Ako si spomínate na túto inscenáciu košického baletu?

- Ešte predtým som tu hosťoval so SND a hosťoval som aj v Labutíom jazere, až potom prišiel Romeo. To už bola prvá veľká produkcia. Ja si na Košice stále spomínam veľmi pekne. Bolo to super obdobie so starou gardou tanečníkov, ktorých všetkých poznám a v Košiciach vždy bolo veľmi príjemné prostredie s milými ľuďmi a rodinnou atmosférou. Ja som sa tu vždy veľmi rád vracal a stále vraciam. Je to tu už iné, ale páči sa mi tu stále. A musím sa priznať, že pred tými dvadsiatimi piatimi rokmi som sa tu aj zamiloval a teraz mám chalupu pri Domaši, takže na východ chodievam veľmi často a rád.

Ako hosťujúci sólista sa vraciate do košického baletu v postave Rudolfa Nurejeva v novom baletе Ondreja Šotha. Je pravda, že práve možnosť stvárniť túto postavu oddialila váš odchod do baletného dôchodku?

- V júni som oficiálne skon-

čil v baletе Štátnej opery vo Viedni a nemal som nič naplánované na blízku budúcnosť. Ale bol som otvorený príležitostiam a nebol som naštartovaný na definitívny koniec. Vedel som, že ak príde niečo zaujímavé, tak sa rozhodnem, či do toho pôjdem alebo nie. Keď mi Ondro Šoth ponúkol túto príležitosť, tak som naozaj neváhal, keďže sa poznáme a dôverujem mu. Tešil som sa na to, lebo Nurejev je veľmi zaujímavá téma a zaujalo ma aj toto spracovanie.

Vraj ste o Nurejevovi mali informácie takpovediac z prvej ruky, od jeho garderobiéra z Covent Garden, s ktorým ste pracovali v Londýne. Pomohli vám pri jeho stvárnení? A vlastne čo zaujímavé o ňom prezradil?

- Je zaujímavé, že v povedomí ostalo toto jedno. Ja ani neviem, kde som o tom hovoril. Viedeň bola jednou z prvých zastávok Nurejeva po emigrácii. Robil tu Labutie jazero a bol s Viedňou veľmi spätý. A desať rokov sme vo viedenskom baletе boli s Nurejevom intenzívnejšie spojení cez Manuela Legrisa, ktorého mentorom bol práve Nurejev. Už predtým bol vo Viedni veľký nurejevovský repertoár a po jeho príchode sme stavali aj ďalšie predstavenia. A Manuel Legris založil aj tradíciu každoročných baletných Nurejev gala. A tak sme mali veľmi veľa informácií o Nurejevovi nielen od neho, ale aj od tanečníkov z Paríža, ktorí u nás hosťovali. A tak sa mi podarilo pracovať s nurejevovskou generáciou tanečníkov, ktorú si on sám vybudoval v Paríži v čase, keď tam šéfoval. A navyše aj vo Viedni žije ešte veľmi veľa tanečníkov, ktorí s Nurejevom pracovali. Je super počúvať ich, ako rozprávajú o drobných nuansách z jeho života. A keď som

Labutie jazero.

FOTO: WIENER STAATSOPER/A.TAYLOR

už vedel, že budem účinkovať v košickom baletе, tak som sa s mnohými stretol a hľadal viac informácií. A pravdou je aj to, že veľa informácií sa dá nájsť na internete a takmer denne sa objavujú v rozhovoroch nejaké novinky.

Vo Viedni Nurejev pár rokov po svojej emigrácii uviedol ako choreograf svoju podobu Labutiego jazera, v roku 1982 mu Rakúsko po vyše dvadsiatich rokoch „bezdomovectva“ udelilo rakúske občianstvo, vo Viedni je od roku 1999 aj promenáda Rudolfa Nurejeva a viedenský balet pravidelne uvádza spomínané baletné Nurejev gala. Čím to je, že ho Viedeň takto prijala?

- Nurejev v začiatkoch nemal stále angažmán a bol doma tam, kde pracoval a tancoval. A tak sa na istý čas stala jeho domovom aj Viedeň. A práve tým, že dostal ako jednu z prvých príležitostí robiť vo Viedni s veľkým súborom tak ako chcel a ako to cítil, možno založilo tú silnú spoločnú tradíciu Viedne a Nurejeva, ktorú umocnilo aj udelenie občianstva.

Ondrej Šoth v svojom baletе odhaľuje svet Nurejeva nielen ako tanečníka, ale aj jeho vnútro ako človeka. Ako sa to podľa vás podarilo?

- Myslím, že veľmi dobre. Hneď ako ma oslovil, tak som si pozrel video, lebo som túto novú produkciu košického baletu ešte nevidel. Celé to je ako jeden veľký film s krásnou výtvarnou stránkou Pavla Juráša. A pozeral som sa na to s veľkým nadšením a zatajeným dychom. Veľmi sa mi to páčilo a oslovilo ma to. A utvrdilo ma to v tom, že som sa rozhodol správne, že som túto ponuku prijal. Je to naozaj o Nurejevovej hĺbke, nie je to o jeho choreografiách, o tom, ako tancovať, ale je to o jeho duši. Je to krásny balet.

Zaraďujú vás medzi „danseur noble“ klasických rolí princov, ale vo vašom bohatom repertoári je aj množstvo neoklasických a moderných choreografií. Čo je vám bližšie?

- Klasikou človek ako mladý začína. A mladšiemu tanečníkovi je bližšie. Ale u mňa to bolo tak, že čím viac som sa rozvíjal, tak

ma klasika už menej naplňala. Klasické predstavenia, tie princovské, sú pekné, ťažké, ale nedávajú vám takpovediac žiadny feedback. Hĺbka, ktorú viete vyjadriť v dramatických baletoch podľa nejakých románov, v princovi z Labutiego jazera nie je. A čím som bol starší, tak mi práve takéto postavy hovorili viac. A čím ďalej, tým viac ma naplňalo to, že v týchto modernějších baletoch to nie je iba o čistej technike. Klasika samozrejme zostala súčasťou môjho repertoáru. Ale je samozrejme klasiku tancovať, aby sa človek udržal v kondícii. A v tomto som vďačný Manuelovi Legrisovi, že ma podporoval a stál za mnou aj keď som bol už starší a výsledkom bolo, že som ešte v 42 rokoch tancoval Nurejevovo Labutie jazero. Bolo to veľmi náročné a som na seba pyšný, že som to zvládol. Takže určite sú mi bližšie dramatické roly, lebo v nich máte väčšiu výrazovú slobodu.

Nurejev zmenil svet tanca, ako sa svet tanca zmenil od jeho čias? Zmenil sa?

- Určite áno. Mení sa to stále.

Trochu ma mrzí to, že mladí tanečníci sú síce na naozaj vysokej technickej úrovni, ale niekedy ich tancu chýba duša. Zabúda sa na to, že to nie je len o piruetách, skokoch a technických prvkoch, ale že v tom musí byť cit a to, že niečo predstavujete. Toto mi trochu u mladých chýba a možno aj trochu zdravá pokora a úcta k predchádzajúcim generáciám.

Máte za sebou bohatú kariéru s množstvom veľkých rolí, tancovali ste na najväčších svetových scénach v choreografiách veľkánov tanečného umenia. Je niečo, čo sa vám nespĺnilo?

- Túto otázku som dostával často a stále som odpovedal, že ani nie. Ja sa považujem za naozaj šťastného človeka s nádhernou kariérou a absolútnym naplnením z nej. Ale keď som nad tým neskôr premýšľal, tak jediný, čo ma mrzí je, že Pina Bausch umrela skôr, ako som mohol tancovať nejaký jej balet priamo pod jej vedením. To je asi jediný.

Kde sa vo svete tanca vidíte v budúcnosti. Láka vás dráha choreografa alebo niečo iné?

- Ja som človek, ktorý stojí pevne nohami na zemi. Momentálne sa určite po tejto kariére nechcem stavať do nejakej pozície a ostávam otvorený novým impulzom a výzvam. Uvidíme, čo prinesie budúcnosť. Určite nezatváram dvere pred tancom. Choreografia nie je moja cesta, takže to asi nie. Ale rád odovzdám to, čo som sa naučil počas kariéry ďalšej generácii tanečníkov. Nie na škole, ale možno ako kouč už hotových tanečníkov. A keď ma niekto osloví, tak určite rád podám ďalej svoje vedomosti.

SVJATOSLAV DOHOVIČ